

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect

Cifra proiectului Cifra proiectului 24.80012.0807.11 SE

Denumirea Proiectului Valorizarea prin editare și digitalizare a patrimoniului național documentar (documente istorico-confesionale) al Republicii Moldova

Dat fiind planificat un anumit parcurs pentru realizarea proiectului, fiind definite etapele și acțiunile realizării acestora în perioada de raportare a fost continuată activitatea desfășurată în anul precedent din Etapa I cu activitățile preconizate și îndeplinite. Pornind de la consultarea Listei bibliografice alcătuite în 2024 au fost selectate modelele tip pentru lucrul cu izvoarele istorico-religioase selectate pentru a fi digitizate și puse la dispoziția cercetătorilor.

Continuând direcție de diseminare din 2024(publicarea lucrării GUMENĂI, I., Армянская община Бессарабии в период царского правления. Chișinău: Lexon Prim, 2024, 315 p.), s-a pregătit și a fost publicată în cadrul proiectului lucrarea arhimandritului Andronic Popovici, Istoria Sfintei mănăstiri Noul Neamț, un manuscris ce conține în paginile sale informații inedite și cu un impact major pentru cercetarea vieții monahale din Basarabia. Este un instrument indispensabil pentru cercetătorii vieții moral-spirituale a spațiului pruto-nistean. Dacă este să ne referim la manuscris, menționăm că acesta se păstrează la Agenția Națională a Arhivelor, Fondul 2119, Mănăstirea Noul-Neamț (Chițcani), inventar 3, dosar 84, care poartă denumirea „Istorie în scurt pentru începutul, și întemeierea, și înpodobirea Sf(i)nteii monastirii ceii Noaă a Înălțării D(o)mnului D(u)mnezeu și Mântuitorului nostru Ii(su)s H(risto)s care să numeaște Neamțul în Bessarabiia Rossiei”. Lucrarea a fost distinsă cu medalia de aur la salonul internațional de carte Euroinvent, Iași, România.

Tot în 2025 s-a reușit tehnoredactarea, corelarea și publicarea unui alt manuscris a arhimandritului Andronic Popovici, și anume a volumului VII din Istoria Sfintelor mănăstiri Neamț și Secu. Autorul a fost ales, deoarece este cel mai prolific autor bisericesc din sec. XIX din Basarabia, având scrise peste 10000 de file scrise a fiind numit „Ultimul cronicar al Țării Moldovei”. Manuscrisul după care s-a pregătit ediția se păstrează la Agenția Națională a Arhivelor, Fondul arhivistic guvernamental, Fondul 2119 – mănăstirii Noul Neamț, inventarul 3, dosarul 73, însumând 310 file. Spre deosebire de volumele anterioare, care sunt în câte două exemplare realizate la diferite perioade de timp, volumul de față s-a păstrat într-un singur exemplar, fapt ce ne face să credem, că nu a fost revăzut și completat, asemeni celor precedente.

Lucrarea pe care o propunem cititorului, rămâne a fi un valoros izvor istoric, care reflectă atitudinile, trăirile și percepțiile legate de viața monahal-spirituală, redându-se perioada anilor 1854–1867, perioadă cu consecințe multiple pe plan religios, cultural și economic.

În afară de cele trei instrumente de lucru, în 2024-2025 au mai fost publicate 14 articole și studii științifice în diferite reviste de profil sau culegeri de comunicări a forurilor științifice, naționale și internaționale precum și participarea la 26 foruri științifice de diferit nivel.

La capitolul rezultatelor obținute poate fi trecut și plasarea pe site-ul ANA <https://doc.arhiva.gov.md/indexMNN.php> a 30 de dosare ce însumează aproximativ 8500 cadre a documentelor, de fapt principalul instrument de lucru pentru cercetători.

Coordonatorul de proiect Ion Gumenii /

Data: 15.04.26

[Handwritten signature]